

Upplands Väsby kommun

Stöd & Process
Joel Kannisto Sand
☎ 08-590 973 83

Joel.Kannisto@upplandsvasby.se

Styrdokument, plan
2014-01-31

Dnr
KS/2012:87

Handikappolitisk plan 2014 - 2018 Upplands Väsby kommun

Nivå: Kommungemensamt
Antagen: Kommunfullmäktige den 16 juni 2014 § 69
Reviderad:
Giltig t.o.m: Den 31 december 2018
Ansvarig ägare: Kommundirektör

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Vår bakgrund för arbetet med den handikappolitiska planen	2
1.3 Syftet.....	2
1.4 Läsanvisning.....	3
1.5 Uppföljning.....	3
2 Fokusområden	4
2.1 Rätten till jämlikhet och att inte utsättas för diskriminering.....	4
2.2 Rätten att bli sedd och få förståelse för sin situation.....	4
2.3 Allas rätt att kunna tillgodogöra sig samhällets utbud.....	4
2.4 Rätten att känna sig trygg i katastrofsituationer	5
2.5 Rätten att inte utsättas för utnyttjande, våld och övergrepp.....	5
2.6 Rätten till personlig integritet och självständighet	6
2.7 Rätten till yttrande- och politisk frihet.....	6
2.8 Rätten till utbildning.....	6
2.9 Rätten till habilitering och rehabilitering.....	7
2.10 Rätten till arbete, sysselsättning och social trygghet.....	7
2.11 Rätten till deltagande i det politiska och kulturella livet	7

Bilagor

- 1 Prioriterade åtgärder (KS/2012:87)
- 2 Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och fakultativt protokoll till konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (Regeringskansliet)

1 Inledning

Upplands Väsby kommun har som ambition att vara med att leda tillgänglighetsarbetet såväl lokalt som nationellt. Vi har under många år arbetat tätt ihop med handikapporganisationerna som är verksamma i kommunen och även denna handikappolitiska plan är resultatet av ett sådant nära samarbete och en resultatfylld samverkan.

Till skillnad från tidigare utgåvor av framtagna handikappolitiska planer grundar sig denna på FNs Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning från 2006.

Vi har lagt upp planen utifrån konventionens system och sätt att presentera de olika områdena som är aktuella. Planen har kompletterats med ett dokument som innehåller prioriterade åtgärder i kombination med handikappolitiska planen. Vi vill på detta sätt synliggöra de åtgärder som behöver vidtas av olika parter för att målen i den handikappolitiska planen görs aktuella, synliggjorda och angelägna att åtgärda.

Kommunala handikapprådet förutsätter att denna handikappolitiska plan blir ett viktigt instrument i arbetet att göra samhället tillgängligt för alla – oavsett vad.

Maria Fälth

Ordförande i Kommunala handikapprådet Upplands Väsby kommun

1.1 Bakgrund

FNs konvention om *rättigheter för personer med funktionsnedsättning* antogs av FN år 2006 och trädde i kraft i Sverige 2009.

Ett genomförande av konventionen är en mycket viktig del i det politiska arbetet att stärka de funktionsnedsattas roll och att säkerställa deras rättigheter om ett samhälle utan diskriminering tillgängligt på samma villkor som övriga medborgare utan funktionsnedsättning.

I strategin för genomförande av funktionshinderspolitiken i Sverige 2011-2016, presenterad av regeringen, finns tre nya mål för arbetet med att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får sin rätt i samhället:

1. En samhällsgemenskap med mångfald som grund.
2. Att samhället utformas så att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet.
3. Jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning

Tre arbetsområden har prioriterats, dessa är:

1. Att identifiera och undanröja hinder för full delaktighet i samhället för människor med funktionsnedsättning.

2. Att förebygga och bekämpa diskriminering mot personer med funktionsnedsättning.
3. Att ge barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning förutsättningar för självständighet och självbestämmande

1.2 Vår bakgrund för arbetet med den handikappolitiska planen

FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Den handikappolitiska plan som skall ligga till grund för Upplands Väsby kommuns arbete med frågor relaterade till personer med funktionsnedsättning, baseras på FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

De s.k. artiklar som utgör konventionens innehåll har gått igenom i samarbete mellan representanter från kommunen och handikappörelsen där man överenskommit om en gruppering av dessa artiklar i **11 fokusområden** som vart och ett beskrivs under punkt 2 nedan. För en beskrivning av planens uppbyggnad, se läsanvisning nedan.

Ett långsiktigt hållbart samhälle

Arbetet med att säkerställa rättigheterna för personer funktionsnedsättning att ta del av samhället på samma villkor som övriga medborgare är också en del av Upplands Väsby's arbete med hållbar utveckling.

Begreppet *hållbar utveckling* har tre dimensioner; ekologisk, social och ekonomisk. Mycket av innehållet i FN konventionen handlar om den sociala hållbarheten. Detta innebär ett fungerande socialt liv där det finns service, mötesplatser och möjligheter till delaktighet och inflytande över sin vardag för alla samt ett samhälle präglad av likabehandling, tillgänglighet och trygghet. Detta ger i sin tur förutsättningar för ett samhälle med mångfald.

Andelen personer i åldrarna 16-64 år med funktionsnedsättning är idag ca 15 %. Det kan röra sig om personer med rörelsehinder, nedsatt syn eller hörsel, kognitiva funktionsnedsättningar, funktionsnedsättning till följd av psykiska besvär, allergier eller läs- och skrivsvårigheter.

År 2025 räknar man med att ca 20 % av befolkningen kommer att vara 65 år och äldre. Gruppen över 80 år växer mest. Med stigande ålder följer normalt olika funktionsnedsättningar vilket gör det politiska arbetet med stöd till och rättigheter för personer med funktionsnedsättning allt viktigare.

Till nytta för alla

Mäniskor har olika förutsättningar och förmågor att klara sitt dagliga liv. Åtgärder som underlättar för människor med funktionsnedsättning är till nytta för alla medborgare.

1.3 Syftet

Handikapplanens syfte är att:

- Ange kommunens viljeinriktning och skapa en gemensam syn på arbetet med att säkerställa rättigheterna för personer med funktionsnedsättning.

- Öka medvetenheten om och förståelsen för de villkor som gäller för människor med funktionsnedsättning.
- Ge kraft åt och förstärka den kontinuerliga process som ska leda till bättre levnads- och arbetsvillkor för människor med funktionsnedsättning.
- Peka ut och påskynda åtgärder för att undanröja hinder så att det blir möjligt för människor med funktionsnedsättningar att vara mer delaktiga i samhällslivet.
- Vara ett naturligt inslag i nämnders och förvaltningsars budget- och verksamhetsredovisning.

1.4 Läsanvisning

Beskrivningen av varje fokusområde under avsnitt 2 nedan innehåller tre underrubriker med följande betydelse:

Beskrivning

För att ge en bild av områdets syfte har det, förutom ett namn, kompletterats med en kort beskrivning hämtad från konventionens beskrivningstexter.

Inriktningsmål

För varje fokusområde anges ett eller flera inriktningsmål med beskrivning av de mer långsiktiga målen med arbetet.

Styrande förutsättningar

Under rubriken "styrande förutsättningar", ges en hänvisning till de artiklar i FN konventionen som är styrande för kommunens arbete med respektive område. För varje fokusområde hänvisas också till bilaga 1 "Prioriterade åtgärder". I denna bilaga redovisas de åtgärder (i de fall sådana finns) som av KHR (Kommunala handikapprådet) beslutats skall genomföras med hög prioritet.

1.5 Uppföljning

Uppföljning av fokusområden

Resultatet av kommunens arbete och uppföljning av inriktningsmålen för de fokusområden som ingår i den handikappolitiska planens huvuddokument (detta dokument) skall redovisas i kommunens verksamhetsberättelse. Innan verksamhetsberättelsen publiceras skall underlagen presenteras för KHR med möjlighet att lämna synpunkter.

Uppföljning av prioriterade åtgärder

Varje aktivitet i dokumentet *Prioriterade åtgärder* har ett planerat färdigdatum samt en beskrivning av hur redovisning av resultat skall göras samt vem som är övergripande ansvarig för att aktiviteten genomförs. Dokumentet följs upp löpande vid KHRs ordinarie möten. Aktiviteter som här avrapporterats klara plockas bort och eventuellt nya läggs till. Det reviderade dokumentet skickas ut av KHRs ordförande till samtliga mottagare av den handikappolitiska planen.

Vid uppföljning skall särskild vikt läggas vid social hållbarhet av de vidtagna åtgärderna.

2 Fokusområden

2.1 Rätten till jämlikhet och att inte utsättas för diskriminering

Beskrivning

Upplands Väsby kommun skall, inom ramen för sitt ansvar och påverkansmöjligheter, vidta de åtgärder som enligt FNs konvention krävs för att eliminera risker för alla typer av diskriminering relaterat till funktionsnedsättning.

Inriktningsmål

2018 är kommunens ambition att inga klagomål avseende diskriminering eller inskränkning av medborgerliga rättigheter beroende på funktionsnedsättning ska kunna hänföras till brister i kommunens arbetsprocesser, -rutiner eller agerande ^(se anm. 1).

Om ett klagomål framförs och trots ovanstående ambitioner bedöms befogat skall kommunen med högsta prioritet agera för att eliminera konsekvenserna för den klagande samt att därefter korrigera den grundläggande anledningen till detta i sin egen organisation och/eller processer och rutiner.

anm. 1) Detta förutsatt att dessa klagomål kan hänföras till den typ av ärenden som ligger inom kommunens åtaganden enligt aktuella lagar och riktlinjer.

Styrande förutsättningar

FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning artikel 5,6 och 7 (se bilaga 2). Se även bilaga 1 punkt 2.1 för eventuellt prioriterade åtgärder.

2.2 Rätten att bli sedd och få förståelse för sin situation

Kort beskrivning

Upplands Väsby kommun skall öka medvetandegraden om de funktionsnedsattas situation och förutsättningar. Syftet är att främja respekten för funktionsnedsatta och deras rättigheter. Målet med kommunens arbete är att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får samma tillgång till hela samhället som alla andra.

Inriktningsmål

2018 skall en funktionsnedsättning inte vara ett skäl till att människor utsätts för ett respektlöst bemötande eller fråntas rätten att själva bestämma över sitt liv.

Styrande förutsättningar

FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 8 (se bilaga 2). Se även bilaga 1 punkt 2.2 för eventuellt prioriterade åtgärder.

2.3 Allas rätt att kunna tillgodogöra sig samhällets utbud

Kort beskrivning

Personer med funktionsnedsättning ska kunna leva oberoende och ta del av samhällets hela utbud. Kommunen ska därför, inom ramen för sitt ansvar, vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa fysisk tillgänglighet till samhällets hela utbud.

I detta arbete har kommunen ett särskilt ansvar att föra dialog med andra samhällsaktörer.

Inriktningsmål

2018 skall inga begränsningar finnas för personer med funktionsnedsättning att, på samma villkor som övriga, tillgodogöra sig samhällets utbud. Särskilt gäller detta frågor som tillgänglighet och personlig rörlighet.

Styrande förutsättningar

FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning artikel 9 och 20 (se bilaga 2). Se även bilaga 1 punkt 2.3 för eventuellt prioriterade åtgärder.

2.4 Rätten att känna sig trygg i katastrofsituationer

Kort beskrivning

För att säkerställa skydd och säkerhet för personer med funktionsnedsättning i en katastrofsituation ska kommunen vidta alla nödvändiga åtgärder. Som katastrofsituation räknas exempelvis långvarigt el- och vattenavbrott samt omfattande brand. Exempel på andra katastrofsituationer är väpnad konflikt, humanitära nödlägen och naturkatastrofer.

Inriktningsmål

2018 skall alla nödvändiga åtgärder, som ligger inom ramen för kommunens åtagande, ha vidtagits för att säkerställa tryggheten och säkerheten i risksituationer för personer med funktionsnedsättning.

Styrande förutsättningar

FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning artikel 11 (se bilaga 2). Se även bilaga 1 punkt 2.4 för eventuellt prioriterade åtgärder.

2.5 Rätten att inte utsättas för utnyttjande, våld och övergrepp

Kort beskrivning

Kommunen ska vidta alla ändamålsenliga administrativa, sociala, utbildnings- och andra åtgärder som krävs för att skydda personer med funktionsnedsättning (såväl inom som utom hemmet) mot alla former av utnyttjande, våld och övergrepp inklusive könsrelaterat våld. Exempel på sådana åtgärder kan vara könsanpassad och åldersanpassad assistans och stöd till personer med funktionsnedsättning samt deras familjemedlemmar och assistenter. Åtgärderna skall även inbegripa att tillhandahålla information och utbildning om hur man undviker, känner igen och rapporterar förekomst av utnyttjande, våld eller övergrepp.

Inriktningsmål

2018 skall inga fall av utnyttjande, våld eller övergrepp av personer med funktionsnedsättning kunna hänföras till brister i kommunens arbetsprocesser, -rutiner eller agerande.

Styrande förutsättningar

FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning artikel 16 (se bilaga 2). Se även bilaga 1 punkt 2.5 för eventuellt prioriterade åtgärder.

2.6 Rätten till personlig integritet och självständighet

Kort beskrivning

Personer med funktionsnedsättning ska ha rätt till sin fysiska och psykiska integritet. Personer med funktionsnedsättning ska säkerställas rätten att leva i samhället på samma villkor och med samma valmöjligheter som andra.

Inriktningsmål

2018 skall ingen inskränkning i funktionsnedsattas rätt till personlig integritet och självständighet kunna hänföras till brister i kommunens arbetsprocesser, -rutiner eller agerande.

Styrande förutsättningar

FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning artikel 17, 19, 22 och 23 (se bilaga 2). Se även bilaga 1 punkt 2.6 för eventuellt prioriterade åtgärder.

2.7 Rätten till yttrande- och politisk frihet

Kort beskrivning

Det är lika viktigt för personer med funktionsnedsättning som för andra att säkerställas yttrande- och åsiktsfrihet. Kommunen har ett ansvar att möjliggöra friheten att söka, ta emot och sprida uppgifter och idéer genom de olika former av kommunikationssätt och kanaler som kommunen förfogar över.

Inriktningsmål

2018 skall ingen inskränkning i rätten till yttrande- och politisk frihet för personer med funktionsnedsättning kunna hänföras till brister i kommunens arbetsprocesser, -rutiner eller agerande.

Styrande förutsättningar

FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning artikel 2 och 21 (se bilaga 2). Se även bilaga 1 punkt 2.7 för eventuellt prioriterade åtgärder.

2.8 Rätten till utbildning

Kort beskrivning

Kommunen skall säkerställa rätten till utbildning för personer med funktionsnedsättning utan diskriminering och på lika villkor som andra.

Inriktningsmål

2018 skall inga inskränkningar i funktionsnedsattas rätt till utbildning kunna hänföras till brister i kommunens arbetsprocesser, -rutiner eller agerande.

Styrande förutsättningar

FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning artikel 24 (se bilaga 2). Se även bilaga 1 punkt 2.8 för eventuellt prioriterade åtgärder.

2.9 Rätten till habilitering och rehabilitering

Kort beskrivning

Kommunen ska inom ramen för sitt ansvarsområde vidta alla åtgärder som krävs för att säkerställa tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster för personer med funktionsnedsättning. Åtgärder skall vidtas med beaktande av jämställdhetsperspektivet. Särskild vikt skall läggas vid hälsorelaterad rehabilitering.

Inriktningsmål

2018 skall inga begränsningar i funktionsnedsattas tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster kunna hänföras till brister i kommunens arbetsprocesser, -rutiner eller agerande.

Styrande förutsättningar

FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning artikel 25 och 26 (se bilaga 2). Se även bilaga 1 punkt 2.9 för eventuellt prioriterade åtgärder.

2.10 Rätten till arbete, sysselsättning och social trygghet

Kort beskrivning

Kommunen ska, inom ramen för sitt ansvarsområde, verka för ett förverkligande av rätten till arbete för personer med funktionsnedsättning. Detta gäller även personer som förvärvar funktionsnedsättning under anställning. Person med funktionsnedsättning ska inte diskrimineras i sin rätt till en tillfredsställande levnadsstandard för sig och sin familj.

Inriktningsmål

2018 skall inga begränsningar i funktionsnedsattas möjligheter till arbete kunna hänföras till brister i kommunens arbetsprocesser, -rutiner eller agerande.

Styrande förutsättningar

FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning artikel 27 och 28 (se bilaga 2). Se även bilaga 1 punkt 2.10 för eventuellt prioriterade åtgärder.

2.11 Rätten till deltagande i det politiska och kulturella livet

Kort beskrivning

Kommunen ska möjliggöra att personer med funktionsnedsättning kan utöva sitt samhällsengagemang och ges möjlighet att delta i kulturlivet på samma villkor som andra.

Inriktningsmål

2018 skall inga begränsningar i de funktionsnedsattas möjligheter till deltagande i det politiska och kulturella livet kunna hänföras till brister i kommunens arbetsprocesser, -rutiner eller agerande.

Styrande förutsättningar

FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning artikel 29 och 30 (se bilaga 2). Se även bilaga 1 punkt 2.11 för eventuellt prioriterade åtgärder.